

Sinds enige tijd zien we hem al fietsend door Cuijk, op een vouwfiets en met een ogenschijnlijk bovenmaatse helm op het hoofd.

Een lange, enigszins gebogen man met een vriendelijke blik. Ook is deze man sinds ongeveer een jaar als koster te vinden op het altaar van de Jozefparochie, een enkele keer 's zondags, maar altijd bij begrafenissen. Hij wekt dan de indruk dat hij dat 'vak' goed kent.

We hebben het vandaag over **Joost Gall**, voor velen een nogal onbekende persoon.

Joost is in 1953, ten tijde van de watersnood, geboren in Schaesberg in de huidige gemeente Landgraaf, diep in Zuid Limburg. Bij navraag blijkt hij een rechtstreekse nakomeling te zijn van de grondleggers van drankhandel Gall en Gall. Zijn overgrootmoeder begon, nadat ze weduwe was geworden van Jan Gall, in Amsterdam een drank-winkeltje. Dat werd daarna voortgezet door twee van haar zonen, Herman en Jan, die de winkel tot een grote keten van slijterijen ontwikkelden. De grootvader van Joost was een van de twee broers, Jan Gall. De firma is voor de oorlog al door Bols overgenomen, en werd later onderdeel van Ahold. Daar bestaat de zaak nog onder steeds dezelfde naam, zo ook in Cuijk naast Albert Heijn. De familie en de zaak waren indertijd gehuisvest aan de Stadhouderskade in Amsterdam. Opa Jan volgde naast de opleiding Handelsschool ook nog de Kunstacademie en was een man met veel talenten. Zo ontwierp hij zelf de prachtige etiketten op de drankflessen. De familie was ouderwets katholiek en opa maakte daarbij deel uit van het kerkbestuur. Later verhuisde het gezin naar Aerdenhout.

De vader van Joost, ook Jan geheten, wilde na de lagere school in Amsterdam naar het klein seminarie van de Paters M.S.C. (van het Heilig Hart) in Driehuizen in Noord Holland. Daar was zijn broer Herman al 'op studie' en een heel eind onderweg naar het latere priesterschap. Maar jonge Jan haalde daar de eindstreep niet. Dan ging hij maar naar de ambachtschool in Amsterdam. Daar werd hij opgeleid tot een verdienstelijke timmerman, waarbij zijn aandacht altijd uitging naar het onderliggende bouwkundig tekenwerk. Na nog een verkenning bij de Trappisten van de Achelse Kluis en de Franciscanen in Spekholzerheide kwam hij terug naar Amsterdam. We schrijven eind jaren dertig van de vorige eeuw toen Jan, ondanks de werkeloosheid, verrassend genoeg zo maar een baan kon krijgen als scheepstimmerman bij de Nederlandse Scheepsbouw Maatschappij in Amsterdam.

Het betimmeren van schepen is een vak op zich. Er is bijna geen rechte meter aan zo'n scheepscasco. In z'n vrije tijd werkte hij als vrijwilliger bij het Rode Kruis, hetgeen zijn leven later mede zou bepalen. Toen in de oorlog de werf stil kwam te liggen werd vader vrachtwagenchauffeur. Maar de Duitsers hadden al gauw in de gaten wat voor vlees ze in de kuip hadden en wilden hem naar een werf in Bremen sturen. Dat vond Jan te gevaarlijk en hij besloot om de Duitsers voor te zijn en vertrok naar zijn broer Toon die in Lüdenscheid in het Duitse Zuid-Westfalen als tuinman in particuliere dienst was. Daar had je minder kans dat je een bom op je kop kreeg ! De Gestapo (geheime staats politie) kwam nog wel op de Stadhouderskade langs, maar de vogel was al gevlogen.

In Lüdenscheid was Jan ook nog even vrachtwagenchauffeur, maar omdat er weinig mannen beschikbaar waren – die waren allemaal naar het front – was hij hartelijk welkom in het plaatselijke ziekenhuis om verpleegwerk te doen waar soms wat meer kracht aan te pas kwam. In het ziekenhuis waren ze hem erg dankbaar voor zijn toewijding en kennis van zaken. Na de oorlog was hij beschikbaar om de Amerikanen als tolk en gids te dienen. Jan werd verliefd op een Lüdenscheidse schone, maar toen hij besloot om weer naar Nederland te gaan, wilde zij niet weg uit de Heimat.

Terug in Amsterdam kon hij niet aan de slag komen. Na eerst nog een tijdje gewerkt te hebben bij een architectenbureau in België, besloot hij zijn geluk te zoeken bij de Staatsmijnen in Limburg. Een kennis was maatschappelijk werkster bij de Oranje Nassau 1 in Heerlen en Jan kon daar aan de slag als bouwkundig tekenaar. Als het nodig was werkte hij ook nog op de verbandkamer, waarbij zijn vrijwilligerswerk bij het Rode Kruis in vroeger jaren hem goed van pas kwam.

De moeder van Joost is geboren in Heerlen. Als dochter van onderdirecteur Reekers van de ambachtschool. De familie kwam oorspronkelijk uit Leeuwarden. Ze was maatschappelijk werkster, speciaal voor kinderen en kende tante Occa, een zuster van Jan Gall. Een duwtje hier een duwtje daar, en zo is het gekomen !

Vader en moeder Gall, in 1951 getrouwd, woonden aanvankelijk in Heerlen en kregen 7 kinderen, vier jongens, een meisje en dan weer twee jongens. Joost was de oudste van het gezin. Zijn jongste broer is in 1978 op 16 jarige leeftijd in Duitsland verongelukt.

De mijnstreek was in die jaren na de oorlog welvarend en het leven was er goed.

Omdat het gezin zo groot werd kreeg de familie de kans om in 1955 naar een bijgebouw van het kasteel ter Worm, vlak bij Heerlen te verhuizen. Het landgoed was eigendom van de mijn.

Daar beleefden ze een gelukkige tijd. Maar in het midden van de zestiger jaren werden de vooruit-zichten voor de Nederlandse mijnbouw langzamerhand somber.

Als een 'zwaard van Damocles' hing eventuele sluiting boven het hoofd van alle betrokkenen, ondergronds of bovengronds. Vader Gall werd onrustig over de toekomst. Hij had tenslotte een aantal monden te vullen! Het bracht hem echt in verwarring, zodanig zelfs dat de dokter hem rust voorschreef. Tijdens dat ziekteverlof ging Vader Jan eens poolshoogte nemen in Lüdenscheid in Duitsland. Hij bezocht het plaatselijke ziekenhuis waar hij in de oorlog gewerkt had, en ontdekte dat de dokter die in die tijd zijn chef was, opgeklommen was tot directeur. Zijn tewerkstelling in de verpleging was snel beklonken, zo goed was de indruk die hij indertijd had achtergelaten. Bovendien was vader technisch en theoretisch heel erg goed.

Aanvankelijk ging hij ook nog op kamers bij dezelfde hospita als indertijd, die een soort tweede moeder voor hem was. Om de paar weken trok hij een weekend naar huis. Hij had inmiddels een grote Opel Rekord stationwagen gekocht zodat in zo'n weekend het hele gezin vervoerd kon worden.

De kerk in Lüdenscheid had bouwgrond, naast respect voor grote gezinnen. Met behulp van de plaatselijke Deken kon er een huis op de grond gebouwd worden in zogenaamde 'erfpacht'. In 1967 verhuisde de familie naar het nieuwe huis. Enkele jaren later werden de mijnen gesloten. Vader Jan had visie getoond met zijn besluit. Gelukkig maar !

Wat was er intussen met 'onze Joost' gebeurd.

Na de kleuterschool doorliep hij vijf klassen van de lagere school in Heerlen-Eikenderveld.

De zesde klas deed hij als 'schakelklas' op het Bernhardus-college van de Franciscanen.

Omdat hij wat moeite had met enkele exacte vakken ging hij door naar de tweede klas Mavo, met een minder zwaar lesprogramma. Na een half jaar verhuisde de familie naar Duitsland en Joost stroomde in op de Hauptschule, waar hij tussentijds al een tijdje als gast vanuit Heerlen was geweest om wat te wennen. In 1969 haalde hij daar op 16-jarige leeftijd het diploma. Daarna was de Handelsschool aan de beurt in de serie opleidingen die hij volgde.

Zijn volgende stap was de Fachoberschule für Social-Pedagogie in Lüdenscheid. Hij heeft vanuit die school een tijdlang stage gelopen in een weeshuis ter plaatse. Omdat hij op school wederom in enkele vakken niet genoeg presteerde werd hij met medewerking van de Evangelisch Methodistische Kirche naar Engeland gestuurd, om o.a. de Engelse taal onder de knie te krijgen. Zijn ouders waren intussen protestant geworden op instigatie van de dominee en ook beter aansluitend op de gemeenschap in de wijk waar ze woonden, die voor tweederde protestant was.

Ze bezochten daar al eerder de bijbelcursussen. Al zoekend hadden ze ook contacten met de Adventisten. Vijf van hun kinderen werden protestant. Joost bleef zoals hij was. Hij ging in Londen naar het St Giles' Hospital, waar hij aanvankelijk vijf maanden werkte op de afdeling urologie. Omdat bij hem echter al eerder de ziekte van Scheuermann of te wel juveniele kyfose, een afwijking aan de wervelkolom, was geconstateerd, was het verpleegwerk eigenlijk te zwaar.

Na een jaar ging hij terug naar Lüdenscheid en probeerde daar weer de verpleging in te gaan, maar zijn rug vormde een belemmering. Dan nog maar weer eens geprobeerd aan de Fachoberschule die hij indertijd verlaten had.

Toen dat niet lukte zorgde de Pfarrer van de Methodistische kerk ervoor dat Joost in Bremen kon gaan werken en de kost verdienen in een bejaardentehuis. Een collega daar troonde hem vervolgens mee naar Hamburg om te werken met verstandelijk gehandicapten. Daarnaast volgde hij wederom de Fachhochschule, welke opleiding hij nu succesvol afrondde. Met het diploma op zak kon hij nu naar de HBO opleiding Godsdienst en Pastoraal Werk in München. Een vriend, die Baptist was, zocht voor hem een woning. Deze vriend is bepalend geweest voor het religieuze inzicht van Joost. Hij ontdekte daar hoe je als mens een deel van de Verlossing bent en hij beleeft daardoor nog steeds zijn diepe relatie met Christus. Vanuit die gedachte leeft hij intens.

De vierjarige opleiding maakte hij niet af en op zoek naar de goede weg besloot hij postulant te worden bij de Franciscanen in München.

De logische volgende stap, het noviciaat, was voor hem wat teveel van het goede.

Uiteindelijk heeft hij z'n prope-deuse in Religieuze Pedagogie aan de universiteit van Eichstätt in Beieren afgelegd. In 1981 keerde Joost terug naar zijn ouders in Lüdenscheid. Hij werd er medewerker op het Arbeitsamt, het arbeidsbureau, waar hij de omscholing tot administratief medewerker voltooide. Als zodanig werkte hij anderhalf jaar in Bad Pyrmont in de Harz.

Zijn hang naar het religieuze bleef bestaan en hij zocht contact met de bisschop van Essen om diaken van de katholieke kerk te worden.

In 1982 bewoonden zijn ouders, die Lüdenscheid hadden verlaten, een jaar lang het huis van tante Occa op het Korhoenderveld in Cuijk. Deze tante was daar lange tijd actief geweest in het maatschappelijk werk en werkte toen een jaar in Engeland.

Cuijk beviel zo goed dat de ouders besloten er te blijven. Vader Jan werd actief in de politiek en sloot zich aan bij een nieuwe politieke groepering PAL in Cuijk, Politiek Actief Links. Deze club is later ‘opgelost’ in andere linkse partijen in de gemeenteraad van Cuijk. Vader was ook lid van de Cuijkse Vredesbeweging en moeder nam deel aan de activiteiten van Amnesty International. Dat deden ze vol beleving allemaal vanuit hun woning aan de Lage Weidjes.

Toen moeder in 1997 op 80 jarige leeftijd overleed, ging vader naar het bejaardenhuis in Grave, maar hij kon gelukkig na enige tijd naar Maartenshof in Cuijk. Daar is hij onlangs op 95 jarige leeftijd gestorven. Zij waren bijzondere mensen!

Joost heeft, terwijl hij nachtportier was bij een kinderziekenhuis, in een vierjarige deeltijdstudie zijn opleiding tot diaken voltooid. In 1987 werd hij in de bisschoppelijke Dom door de bisschop van Essen gewijd. Hij kreeg een benoemingsbrief voor de Medardus parochie in Lüdenscheid.

Toch zocht hij liever de beschutting van een klooster. Hij koos ervoor om Sacramentijn te worden, pater van het H. Sacrament. Na enkele jaren als zodanig opgeleid te zijn in Neuss aan de Rijn, stapte hij in 1991 uit en nam zijn intrek weer eens bij zijn ouders in Cuijk. Hij hospiteerde en werkte bij de Zusters Dominicanessen van Bethanië, die in en vanuit het “huis van de Oblaten” in de Grotestraat in Cuijk hun verzorgende werk deden. Zijn moeder gaf daar ook cursussen.

In 1992 ging Joost zelfstandig wonen op de Kardinaalsmuts in Cuijk, waar hij nu nog woont. In 1993 startte hij met kosterswerk in de kerk van het H. Sacrament, de kerk van Brakkenstein in Nijmegen, zijn oude Congregatie. Daar loste hij een jongere broeder af, die het verzorgingswerk in ging. Hij had al kosterservaring opgedaan in de Merardusparochie in Lüdenscheid.

Daarnaast verzorgde hij zijn ouder en behoeftig wordende vader in Maartenshof. Beiden beleefden daarbij nog een mooie en warme tijd. Helaas is de kerk in Brakkenstein in 2009 gesloopt, evenals het bijbehorende klooster. Joost wendde zich tot Pastor Kees Michielse en tot Pastor Theo Lamers en sindsdien verleent hij kosterdiensten in de Jozefparochie.

Na vele omzwervingen door een roerig leven belandde Joost in ons gesprek in wat rustiger vaarwater en wij geraakten daarmee aan het eind van ons gesprek. En leg dat maar eens neer in een waarheidsgetrouw artikel. Uw verslaggever heeft zijn best gedaan en is blij met een kijkje achter de schermen van een bijzonder mens. Bescheiden, bij het onzekere af, maar vriendelijk, zorgvuldig en betrouwbaar, de karaktereigenschappen die hij in z'n vader zozeer bewonderde.

Joost, wij bij de Jozefparochie zijn blij met je en je bent er altijd welkom. We waren nieuwsgierig om te weten wie je bent en hoe dat zo gelopen is. Dat is aardig gelukt.

Het moge je goed gaan !